

Fjärde roten, tomt 53

Kvarteret Sparbanken

Femte roten 1637–57v

Första roten 1657h–70

Hörnet mellan Drottninggatan 7.5.3, södra sidan, sträckan Västra Hamnen – Magasinsgatan 8 (tillsammans med 4.54)

Hans Persson kolare 1668

Hans Jacobsson Urmakare 1668–70

Olof Jespersson 1670

Anders Pedersson skräddare

1661–70 Rotemästare.

Vid Ale häradsrätt uppträdde 1658 skräddaren Anders Persson i Göteborg. Han hade ett omynligt styvbarn *Anders Nilsson* med del i pantejord i Hult och gårdspart i Svenstorp. Han visade attest från rådhusrätten i Göteborg, att två män i staden *mäster Börge Olofsson och mäster Anders Larsson* hade tillsatts som målsmän för pojken som hade farbrodern Sven Andersson i Svenstorp. Barnets far *Nils Andersson* hade varit i lära hos skräddare i Göteborg.

Eva Eriksdotter klagade vid kämnärsrätten den 13.2.1667 över att hon ”olagligen och utan orsak” hade drivits ur sin tjänst av mäster Anders Persson skräddare. Denne svarade då, att ”såsom han nu ingen annan tjänst av henne haver än elak och onyttig mund, vill han henne icke längre behålla”.

Men gården hade han säkert velat behålla. Det klagades i magistraten den 26.6.1671 över rote-mästarna Anders Pedersson och *Berge i Åå*, som icke hade betalt sina skulder till staden. Den 2 juli samma år erbjöd rotmästaren Anders Persson sin gård som försäkring för de uppbörder, som han resterade för och lovade att betala ränta till dess han fick sälja gården och betala staden. Det förefaller som om han fick lämna sin gamla gård och flytta längre västerut till 4.53. Den 9.8.1680 lagbjöd han en halv tomt, som han inköpt av *herr Zacharias Pauli och herr Johan Pauli* på Magasinsgatan. Anders Persson skräddare utsågs den 19.6.1671 till förmyndare för sin hustrus systerbarn, vars gård Jon Christiernsson och hans hustru hade köpt.

Robbert Bridz (el Bretz), omt. 3.61, Gift andra gången 13.8.1660 med *Mezeri eller Metta Morra* (gift 1) 2.1.1640 med *Robert Hunter*)

1668–70

Bengt i Gåshult (Gårdshult)

1674

Assessor Johan Gustavsson Örnevinge begärde i brev daterat Jönköping den 3.12.1667 att få magistratens hjälp att indriva skuldfordran av Bengt Bergesson i Gå(rd)shult. Magistraten svarade, att ”rätten hade här gärna velat sitt göra, där Bengt Bergesson hade varit hemma”.

Cecilia von Lengerken hade sålt Bengt Bergessons svärmoders *hustru Sophia Pfrifs, också kallad "Sophia. Wilhelm Jacks"* (skrivet Isacs) avbrända tomt till *Hans Matsson*, vilket köp Bengt Bergesson klandrade i maj 1671 på sina barns vägnar, eftersom tomten hade testamenterats till Bengt Bergessons barn. Vid sakens fortsatta behandling i rätten framkom det enligt magistratens registratur den 25.8.1671, att hustru Cecilia von Lengerken år 1660 i december hade lånat ut 200 riksdaler mot årlig ränta till framlidne Wilhelm Jack den yngre och 223 riksdaler till Bengt Bergesson. Sedan Bengt Bergesson vid rätten den 6.2.1668 hade erkänt sig skyldig dessa 223 riksdaler med ränta 40 rdr hade huset lagbjudits, värderats och utbjudits.

Den 12.9.1670 krävdes Bengt Bergesson av en *Jon Ambjörnsson*, som var morbroder till Bengt Bergessons på landsbygden bosatta brorsbarn. Jon Ambjörnsson begärde på dessa barns vägnar 130 riksdaler, som en *Peder Torsson i Olofsved* hade lånat deras farbroder Bengt Bergesson Gårdshult till en byggnings uppsättande.

Bengt Bergesson Gårdshult hade sonen *landsskrivaren i Halmstad Berge Bengtsson Forman*, som den 2.11.1671 omtalar sig ha mormodern framlidna hustru Sophia Pfrif.

Notarie Sven Areell 1675

Johan bleckmakare

Gustavi tomtöreslängd 1672–74

Daniel Dietzfelt Buntmakare

1675–76, änkan 1677 Gustavi tomtöreslängd 1675–76

Buntmakaren Daniel erhöll den 8.3.1677 fastebrev på den gård han köpt av *pres. von Eich*. Han var född 1646 och avled den 15.3.1677 (begr. Chr den 27 mars). Den 9.4.1672 hade han gift sig med *jungfru Elisabeth Andersdotter*, som med sitt lilla barn snabbt följde maken i graven (begr. 21.10.1677).

I utarvs- och dana-arvslängderna i Göteborgs räkenskaper förekommer såväl 1678 som 1679 noterat, vad staden tillkom i Daniel Dietzfelts sterbhus efter dess son *Christian Dietzfelt* att uttagas av det arv som tillkom barnets farfader och farmoder i Presslau och barnets moster *Margareta Andersdotter* i Christiania. Efter avdrag av stadens tredjepening skulle farfadern och farmodern erhålla 824 rdr och 1 4/9 öre och mostern 309 rdr och 11/12 öre.

Jonas Olofsson Walfisch skräddare

1678–81

Gustavi tomtöreslängd 1670–81 1 tomt.

Vid kämnärsrätten den 19.1.1679 besvärade sig *Daniel Conterfejares* hustru över att hon lämnat Jonas skräddare tyg till en tröja, som han skulle göra till hennes dotter och som hon själv hade varit med att uttaga (klippa till?) men tröjan var "alldeles fördärvat och bortskämt". Ärendet remitterades till skräddareämbetet "först att skärskådas, om arbetet är försvarligen gjort, och där de icke kunna ense bliva vill rätten dem åtskilja".

Skräddaren Jonas Olufsson Walfisch, vars släkt inte var bosatt här, avled i lungsot, 43 år gammal, 1686 (begr. 21 febr.). Hans änka *Märta Schmidt* avvittrade sina tre små barn *Catharina, Märten och Sicken (Cecilia) Walfisch* den 10.3.1687 och gifte den 29 i samma månad om sig med *skräddaren Dettlof Quiberg*, som därmed blev ägare av gården. Vid bouppteckningen år 1698 efter mästern Dettlof Quiberg och hans hustru var *övervisitören Sven Månsson* och barnens morbröder

fällberedaren Johan och skomakaren Abraham Schmidt närvarande. Arvingar var dels de tre barnen Walfisch, dels Märtas och Detloff Quibergs barn *Jonas och Catharina Elisabeth Quiberg*. Mårten Walfisch tjänade hos herr Radde, Cecilia Walfisch var hos Johan fällberedare. Jonas Quiberg hos Hinrich Langman och Catharina Elisabeth Quiberg hos Börge Friman. Barnens morbröder sålde den 22.7.1698 gården, som angavs vara belägen ”mellan boktryckare Zacharias Hageman i öster och Conrad [Esbjörnsson] snickare i väster” för 435 d kmt och det ena barnets uppfostran. Köpare var *visitören vid Stora Sjtullen Börge Friman* (fasta 23.10.1707).

Kontrollören vid järnvågen Gustaf Ståhle,

som köpt framlidne *visitören Börge Frimans* hus och gård för 430 d smt och en diskretion av 40 d smt av *Frimans* måg *regementsfältskären Adam Fasselius* och hans svåger i Warnemünde *Johan Friman*. *Gustaf Ståhle* blev av magistraten den 20.1.1715 förbjuden att utbetala något av köpeskillingen till fältskären *Adam Vasselius* innan svågern fått sin del av arvet (se 6.39, Köpm. 1698–1715). *Gustaf Ståhle* lät första gången den 14.2.1715 uppbjuda hus och gård på Drottninggatan (samma grannar som ovan). Den 17.3.1715 hävdade pigan *Greta Ouiberg* att hon hade något arv stående hos sal *Börge Friman*. Bou efter *Gustaf Ståhles* första hustru gjordes 28.1.1701.

Upphandlingslängden 1717 redovisar följande bosatta i gården *Kontrollören Gustaf Ståhle* och dess (andra) hustru *Maria Svendsdotter (Gonander)* (begr. 20.1.1738, dotter till *övervisitören vid tullen Sven Månsson*) och pigan *Karin Nilsson*. *Gustaf Ståhle* begravdes 2.6.1730, bouppteckning 28.7. s.å. Han efterlämnade 3 148 d smt, däribland denna fastighet på Drottninggatan, som anges belägen mellan *Conrad snickare i väster* och *källarmästare Selle i öster*, 675 d ¼ frälsehemman *Tored Mellangård i Angered*, 1108 d, samt ¼ skattehemman *Lilla Tored*. Hos *kontrollören Gustaf Ståhles* änka bodde samma år ibm *kanslisten Klingberg*. *Gustaf Ståhle* var halvbror till *saltmätare Erik Perssons hustru* (*Erik Perssons* änka hette *Maria Johansdotter*) (Berg II:9–10).

Stadsnotarie Hans Törnsten (begr. D 24.4.1745)

var innehavare 1734. Han var enligt uppgift (i registraturen?) 21.9.1738 son till sal kyrkoherden i Bollebygd *Erik Törnsten*.

Kämnärsrätten behandlade 18.10.1742 en tvist mellan stadsnotarien *Hans Törnsten* samt borgaren och bryggårldersmannen *Anders Drake*.

Ba:49: *Notarie Törnsten* omtalas den 7.5.1743 vara en sjuklig man den där inte alltid kunde vara tillstädes. Han begravdes i *Gustavi* den 24.4.1745. (Se också *Göteborgs mag. EIIB:135* 27.4.1745 där *notarie Hans Törnstens* frånfälle omtalas)

Hustru *Charlotta Catharina Törnsten, född Sandman* måste samma år mannen dog begrava tre döttrar den 15.11.1745, en son hade begravts den 4.3.1740. *Charlotta Catharina Törnsten* sålde gården 9.1.1748 för 12 000 d smt till

lanträntmästare Johan Otto Scharp,

som 13.4.1761 erlade 30-penning för hus och gård på Drottninggatan, som enligt första uppbudet samma dag var beläget mellan handelsmannen herr *Georg Carnegies* hus å östra och snickaren *Petter Hindrik Aldams* hus å västra och glasmästare *Lundgrens* änka *Anna Marias* hus å södra sidan

Enligt magprotokollet 24.10.1768 hade han avstått lanträntmästaresysslan till Cralius. Han hade anhållit att dess hus och gård i fjärde roten nummer 53 samt dess andelar i strömbåtar skulle in-tecknas för Kungl. Maj:t:s och kronans räkning.

(GAK) Avlidne räntmästare Johan Otto Scharps hus och gård på Drottninggatan, värd 1164 d kmt, utauktionerades den 17.1.1771. Den inropades av *handelsman Bellendens änka Sara Bellenden, född Chambers* för 1 635 d smt. Vid första uppbudet den 25.2.1771 sades gården vara belägen på Drottninggatan mellan hennes eget hus å östra och snickaremästare Peter Aldams gård å västra samt glasmästare Hans Jacob Gieses hus å södra sidan. 30-penning 54 daler 16 öre kmt.

Gården öster härom och denna hade 1775 genom Sara Bellendens omgifte den 5.4.1772 samman-slagits och ägdes av *handelsmannen Martin Törngren*.

Majoren och Riddaren av Kungl. Maj:ts Svärdsorden Johan Jernsköld lät den 16.7.1781 första gången uppbjuda tvenne hus och gårdar: se 4.52.

Perukmakare Johan Sahlberg (junior) och Christina C Bohman hade enligt obligation 26.8.1782 erhållit ett lån på 333 rdr 16 skill specie av *kommerserådet Patrik Alströmer* för att därmed betala det hus och gård på Drottninggatan under nummer 53, som de tillhandlat sig av majoren och riddaren Johan Jernsköld och som var beläget mellan majoren och riddaren välborne Johan Jernskölds hörnehus vid västra hamnen å ena sidan och snickaren Aldams hus å andra sidan (obligation till Jernsköld 9.9.1782). Johan Sahlberg hade fått burskap 15.6.1770. 4.53 kallas 1807 hans ödetomt.

Var vid bouppteckningen efter handlanden *Georg Niclas Stade*, född 1770, död 1820 hans ödetomt: se 5.42–43.